

70a ASSEMBLEA GENERAL URC – Paraules introductòries

Màxim Muñoz, president de la Unió de religiosos de Catalunya

12 de març de 2014

Benvolguts germans i germanes

Us saludo afectuosament en iniciar la nostra 70a Assemblea General. 70 assemblees és un bon nombre, i vol dir que portem darrera uns quants anys de camí conjunt. 34 exactament. Fa 4 anys celebràvem el 30è aniversari de l'URC.

Com escriu el G. Lluís Serra en la introducció de la Memòria del curs passat, que avui presentarem, la memòria 2013 “refleix l'espai comú de les institucions religioses i expressa molts signes de vitalitat: desig profund de formació inicial i permanent, sessions d'estudi i reflexió com eines de discerniment, projectes intercongregacionals que permeten palesar la unitat en la diversitat, organismes de participació, tasques de comunió eclesial... Maneres senzilles de seguir el Crist a la llum de l'Evangeli en el nostre context actual a Catalunya”.

Agraïm a Déu i ens agraïm mútuament aquest camí compartit que tant de bé ens fa i tant ens ajuda en la nostra vida i missió.

En la mateixa introducció el G. Lluís Serra fa referència també als moments tan significatius i intensos que vam viure l'any passat, sobretot la renúncia del Papa Benet XVI i l'elecció del Papa Francesc, que no hi ha dubte que està obrint una nova etapa a la vida de l'Església.

Demà farà precisament un any de l'elecció del nou Papa i no podem fer altra cosa que donar gràcies a Déu per la “primavera eclesial” que estan suposant les seves paraules, els seus gestos, les seves opcions. Com a religiosos, sentim un “sa orgull” de tenir com a Papa un religiós (jesuïta) que ha adoptat com a nom “Francesc”, pare de nombroses famílies religioses. Crec que no és exagerat dir que una bona part de la seva aportació, estil, accents, propostes... deriva de la seva formació i experiència com a religiós.

Com Francesc d'Assís, ens està encoratjant a tornar a l'essencial de l'evangeli, que ell expressa com “la bellesa de l'amor salvífic de Déu manifestat en Jesucrist mort i ressuscitat” (EG 36). I ho explicita dient “L'Evangeli invita primer que res a respondre al Déu amant que ens salva, reconeixent-lo en els altres i sortint de nosaltres mateixos per buscar el bé de tots”. Aquest és l'eix fonamental que no ha de quedar ofuscat en cap circumstància. “Totes les virtuts estan al servei d'aquesta resposta d'amor”.

Des d'aquest nucli fonamental, El Papa Francesc, especialment a través de la seva exhortació apostòlica “Evangelii Gaudium” ofereix a tota l'Església, començant per ell mateix, un extraordinari programa de renovació perquè brilli amb tota la seva força la joia de l'Evangeli, viscut i contagiats. Un Evangeli viscut sense les glosses que amenacen de convertir-lo en una ideologia religiosa molt perillosa.

El Papa Francesc ens demana a tots una renovació i conversió profunda perquè sigui possible un estil d'Església en missió. Ho expressa així: "Somio amb una opció missionera capaç de transformar-ho tot, perquè els costums, els estils, els horaris, el llenguatge i tota estructura eclesial esdevingui un camí adequat per a l'evangelització del món actual més que per a l'autopreservació. La reforma d'estructures que exigeix la conversió pastoral només pot entendre's en aquest sentit: procurar que totes elles esdevinguin més missioneres, que la pastoral ordinària en totes les seves instàncies sigui més expansiva i oberta, que col·loqui els agents pastorals en constant actitud de sortida i afavoreixi així la resposta positiva de tots aquells que Jesús convoca a la seva amistat" (EG 27).

Aquesta invitació a una reforma en profunditat de l'Església ens està arribant amb força perquè les paraules del Papa venen reforçades pel seu estil de vida evangèlic, la seva proximitat a les persones, sense distinció, la seva preocupació pels pobres, els joves i les persones grans, per la seva paraula directa, clara, entenedora, amb un regust evangèlic inequívoc.

Tot plegat ens omple d'esperança i d'il·lusió, si bé som ben conscients de la dificultat i complexitat de les reformes en una institució com l'eclesial. El mateix Papa va afirmar en una entrevista que "es necessita temps para posar les bases d'un canvi veritable i eficaç". És vital el seu lideratge obert plenament a l'acció de l'Esperit, però cal la implicació de tots els membres de l'Església, entre ells els que pertanyem a les diverses formes de vida consagrada.

I crec que el papa Francesc ha deixat clar que compta, i molt, amb nosaltres, religiosos i religioses. Com a religiós que és ens coneix des de dins, es fa càrrec de les nostres preocupacions, limitacions, afanys. Les trobades que ha tingut amb els nostres superiors i superiores generals han estat marcades per una gran proximitat, comprensió i encoratjament. El nomenament de Fra José Rodríguez Carballo com a secretari de la Congregació de la Vida Consagrada, essent com era Superior General i President de la Unió de Superiors Generals, ha estat també un signe de confiança.

El Papa Francesc, doncs, ens valora i compta molt amb nosaltres per fer realitat aquest somni que té d'una Església "en sortida missionera" cap a les perifèries necessitades de la misericòrdia i el compromís dels cristians. Ens ha dit als religiosos: "L'Església ha de ser atractiva. ¡Despertar el món! Sigueu testimoni d'una manera diferent de fer, d'actuar, de viure! És possible viure d'una manera diferent en aquest món. Estem parlant d'una mirada escatològica, dels valors del Regne encarnats aquí, sobre aquesta terra. Es tracta de deixar-ho tot per seguir el Senyor. No, no vull dir "radical". La radicalitat evangèlica no és només dels religiosos: es demana a tots. Però els religiosos segueixen el Senyor de manera especial, de manera profètica. Jo espero de vosaltres aquest testimoni. Els religiosos han de ser homes i dones capaços de despertar el món"; "homes i dones que "il·luminen el futur".

Durant aquest any, amb motius diversos, el Papa ens ha anat adreçant als religiosos i religioses missatges igualment estimulants i interpel·ladors. Una bona colla han estat recollits en la circular "Alegreu-vos" que la Congregació per als Instituts de la Vida Consagrada i Societat de Vida Apostòlica ens ha adreçat fa poc per anar preparant l'Any de la Vida Consagrada.

Precisament l'anunci d'aquest Any dedicat a la Vida Consagrada ens ha omplert de goig, i pot esdevenir una gran oportunitat per plantejar-nos la renovació en profunditat, en clau de missió,

que el Papa Francesc vol provocar en tota l'Església. Tindrem ocasió de compartir-ho en aquesta assemblea.

Com sabeu aquest Any de la Vida Consagrada començarà al novembre de 2014 i acabarà el 2 febrer de 2016. Entre les trobades previstes, n'hi haurà una de consagrats joves de tot el món a Roma.

Mons José Rodríguez Carballo va afirmar al respecte: "sobretot volem que cada consagrat visqui aquest any com un any de gràcia". Durant la presentació, el Cardenal Braz de Aviz va explicar que aquest Any està pensat en el context dels 50 anys del Concili Vaticà II i, en particular dels 50 anys de la publicació del decret conciliar *Perfectae caritatis* sobre la renovació de la vida consagrada. I va afegir-hi dos objectius: "Volem que aquest any sigui una ocasió per recordar 'amb memòria grata' aquest passat recent. Aquest és el primer objectiu de l'Any de la Vida Consagrada". El segon objectiu és que els consagrats i consagrades abracin "el futur amb esperança", conscients que el moment actual "és delicat i fatigós" i que la crisi que travessa la societat i la mateixa Església toca plenament la vida consagrada".

Mons Rodríguez va informar a més d'alguns documents que està preparant el dicasteri. Així, en estreta col·laboració amb la Congregació per als Bisbes i seguint el mandat del Sant Pare, s'està revisant el document *Mutuae relationes* sobre les relacions entre els bisbes i els religiosos en l'Església. També es procedirà a l'actualització de la instrucció *Verbi Sponsa* que tracta de l'autonomia i de la clausura de les religioses enterament contemplatives. Un altre document en preparació tractarà de la vida i la missió dels religiosos, mentre que un quart abordarà la qüestió de la gestió de béns per part dels consagrats per oferir línies i orientacions en les complexes situacions que es presenten en aquest àmbit.

S'obre, doncs, una etapa apassionat per a l'Església i per la Vida Religiosa. També s'obre una nova etapa per a les Esglésies que pelegrinen a Catalunya i Espanya, que acaben de tenir una significativa visita *ad limina* i que ara estan reunits per elegir una nova presidència. Potser coneixerem el resultat al llarg d'aquest matí. Demanem que la força de l'Esperit els inspire i acompanyi. Precisament en el document que el Papa Francesc va adreçar a la CEE per indicar els camins de futur, un paràgraf està dedicat a la construcció d'una Església de comunió de carismes i ministeris en la qual la vida Consagrada està cridada a tenir també el seu paper:

"En aquesta recerca, és important que el bisbe no se senti sol, ni cregui estar sol, que sigui conscient que també el ramat que li ha estat encomanat té olfacte per a les coses de Déu. Especialment els seus col·laboradors més directes, els sacerdots, pel seu estret contacte amb els fidels, amb les seves necessitats i ocupacions quotidianes. També les persones consagrades, per la seva rica experiència espiritual i el seu lliurament missioner i apostòlic en nombrosos camps. I els laics, que des de les més variades condicions de vida i respectives competències porten endavant el testimoni i la missió de l'Església (cf. LG 33)".

Volem viure els moments actuals amb molta intensitat evangèlica, amb molta autenticitat, obertura d'ulls, de ment i de cor per captar el buf de l'Esperit. El G. Serra ho expressa molt bé: "Està morint un model i se n'albira un altre. La transició, però, sempre resulta feixuga i sovint incerta... Som conscients de la nostra fragilitat, però ens sabem a les mans de Déu. No sempre comprenem el sentit de les coses, que s'escapoleix en les esclatxes del ritme quotidià. Hem escollit la vida, amb l'intent de convertir-la, per l'acció de l'Esperit, en una benedicció. Volem ser presència de Déu en les perifèries de la nostra societat, on el sofriment trenca

l'esperança. La misèria material, moral i espiritual representen una crida per no tancar-nos en els nostres amagatalls. Si cal serem una Església accidentada, però defugim convertir-nos en objectes d'arqueologia. El servei i l'evangeli són les claus per portar l'amor de Déu al cor de les persones. La vida religiosa viu, amb llums i ombres, compromesa a gastar les seves millors energies en benefici de les víctimes de la crisi.

L'entramat social, polític i econòmic del nostre escenari actual ens demanen grandesa d'ànima i viure prop de les persones". I afegeixo: a prop de les persones en les seves situacions personals i col·lectives, ja que continuem vivint al nostre país un debat intens sobre la configuració futura com a poble en relació amb la resta de pobles d'Espanya. Més enllà de les diverses opcions polítiques, a nosaltres ens toca treballar contra les desqualificacions, els simplismes i les manipulacions, i en favor de les opinions ben formades, el respecte, les vies democràtiques, la informació veraç, la justícia i la fraternitat que han de prevaldre per damunt de tot. I, com a criteri fonamental, la dignitat de les persones, de totes les persones, com a individus i com a pobles, sobre tot de les més febles i indefenses.

Hem d'encoratjar tots els esforços adreçats a una participació positiva en la construcció del teixit social. En la línia que expressa el Papa Francesc quan diu en a "Evangelii Gaudium": "En cada nació, els habitants desenvolupen la dimensió social de les seves vides configurant-se com a ciutadans responsables en el si d'un poble, no com a massa arrossegada per les forces dominants. Recordem que «el fet de ser ciutadà fidel és una virtut i la participació en la vida política és una obligació moral» [United States Conference of Catholic Bishops, carta pastoral *Forming Consciences for Faithful Citizenship* (2007), 13]. Però convertir-se en *poble* és encara més, i requereix un procés constant en el qual cada nova generació es veu involucrada. És un treball lent i ardu que exigeix voler integrar-se i aprendre a fer-ho fins a desenvolupar una cultura del trobament en una pluriforme harmonia" (EG, 220).

Aquest matí precisament el Parlament de Catalunya celebra un ple monogràfic sobre pobresa i desigualtat. El debat té per objectiu debatre la reducció de la pobresa i les desigualtats socials, els col·lectius vulnerables, les conseqüències de la reforma laboral, la garantia de rendes, el dret a l'alimentació, l'accés a l'habitatge i els subministraments elèctrics. Una bona colla de germans i germanes nostres treballen activament en tots aquests fronts. Juntament amb ells i a tantes entitats socials cristianes i laiques reclamem un acord de país contra la pobresa i exigim als nostres polítics que actuïn per aturar un sistema que fa que la diferència entre els més rics i els més pobres sigui cada dia més gran.

Demaneu a l'Esperit que ens doni la inspiració i el coratge que necessitem per encertar i seguir els camins més adequats per respondre als reptes del nostre temps. Agraïm a Déu poder-ho pregar junts i compartir experiències i reflexions, com farem aquest matí en aquesta Assemblea. Que sigui ben profitosa per a tots!

P. Màxim Muñoz Duran
President de l'URC